

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Problematika nakládání s odpady ze zdravotnické péče z pohledu ČIŽP

Jana Vítková

Obsah prezentace

- **Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství**
- **Zdravotnické odpady a kontrolní činnost ČIŽP**
 - Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady
 - Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS jaro 2021
 - Aktuální situace v ČR se zdravot. odpady v souvislosti s nemocí COVID-19
 - Problematika zdravotnických odpadů v praxi

Základní představení činnosti ČIŽP

ČIŽP

- 10 oblastních inspektorátů
- 2 pobočky

Oblasti činnosti:

- Ochrana přírody
- Ochrana ovzduší
- Odpadové hospodářství
- Ochrana lesa
- Ochrana vod

Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Oddělení odpadového hospodářství (OOH) ČIŽP má v gesci problematiku:

- zákona o odpadech (z. č. 541/2020 Sb.)
- zákona o výrobcích s ukončenou život. (z. č. 542/2020 Sb.)
- zákona o obalech
- zákona o chemických látkách

ČIŽP není jediný kontrolní orgán v oblasti odpadového hospodářství

- kontrolní kompetence mají i ORP (obce s rozšířenou působností) a krajské úřady

Kompetence

- Vynucování dodržování environmentálního práva u povinných subjektů
- Právní nástroje:
 - **Kontrola** právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání, obcí – kontrolní řád
 - **Tresty** – pokuty, napomenutí... - přestupkový zákon
 - společně s pokutou lze stanovit samostatným rozhodnutím opatření a lhůty pro zjednání nápravy – **nápravná opatření**
 - Inspekce → úřad kontrolní a sankční (nevydává povolení, neprovádí registrace apod.)

Základní představení ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet kontrol	2606	3501	3228	2990	2892	3150	3422	3643	3261	3359	3544
Počet vydaných rozhodnutí o pokutě	810	836	909	904	856	984	1038	1060	970	976	891

Kontroly původců odpadů:

- ročně cca 860 kontrol nejrůznějších původců
- nejčastěji průmysl (IPPC, výroba) a stavební odpady
- v roce 2020 výrazný pokles provedených kontrol v souvislosti s nemocí Covid-19 (omezení kontr. činnosti inspekce)

Základní představení ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Kontroly zdravotnických zařízení:

- Nepředstavují významný podíl v činnosti ČIŽP

	2016	2017	2018	celkem
kontroly zdravotnických zařízení	19	7	8	34
počet pravomocných rozhodnutí	6	4	1	11
výše pokut v PM	86 000 Kč	45 000 Kč	80 000 Kč	211 000 Kč

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- Odpady ze zdravotní a veterinární péče – ust. § 88 – 90 ZoO
- Ust. § 89 odst. 1 ZoO stanoví, že právnická nebo podnikající fyzická osoba, která je původcem odpadu ze zdravotní péče, je povinna zpracovat pokyny pro nakládání s těmito odpady v zařízení, kde tento odpad vzniká. Pokyny jsou součástí provozního řádu zařízení zpracovaného podle zákona o ochraně veřejného zdraví.
 - ? kdo bude PŘ s pokyny schvalovat (místně příslušná KHS?)
 - přešupek podle § 118/2/a ZoO projednává inspekce

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- Ust. § 90 odst. 1 ZoO stanoví, že právnická nebo podnikající fyzická osoba, která **nakládá s více než 10 tunami odpadů ze zdravotní nebo veterinární péče ročně**, je povinna zajistit nakládání s těmito odpady pouze fyzickou osobou odborně způsobilou pro nakládání s odpady ze zdravotní a veterinární péče.
 - odpadem ze zdravotní péče se rozumí odpad ve skupině 18, podskupině 18 01 Katalogu odpadů
 - odpadem z veterinární péče se rozumí odpad ve skupině 18, podskupině 18 02 Katalogu odpadů.

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- Od účinnosti vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (tj. ode dne 7. 8. 2021) je zakázáno na skládky odpadů všech skupin ukládat odpady skupiny 18, včetně odpadů vzniklých jejími úpravou (dekontaminační zařízení – výstupem většinou odpady skupiny 19, nejčastěji odpad kat. č. 19 12 12), a to bez přechodného ustanovení – vymezení v příloze č. 4 pod bodem č. 11 v seznamu A
 - okamžitý dopad do stávající praxe – omezení předávání odpadů na skládky jak od původců (interní úprava odpadů), tak od oprávněných osob (externí úprava odpadů dekontaminací)

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

- Podnět na provozovatele zařízení k úpravě odpadů (dekontaminační zařízení) v jižních Čechách, který nevhodným způsobem nakládal s převzatými odpady od různých původců zdravot. zařízení (únor/2021) + informace o nárůstu množství zdravot. odpadů (a tím k enormnímu zatížení celého systému pro nakládání s těmito odpady) v souvislosti se šířením onemocnění Covid-19 => celorepubliková monitorovací akce „RETROVIRUS“ ČIŽP, OOH
- V březnu 2021 bylo zkontrolováno celkem **48** různých zařízení nakládajících se zdravot. odpady

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

- **48** zařízení pro nakládání s odpady (17 spalovny NO, 1 spalovna KO, 1 skládka KO, 23 sběrů/skladů odpadů, 1 mobilní sběr a 5 dekontaminačních zařízení)
- Porušení ZoO bylo zjištěno zatím u 7 subjektů, 2 kontroly nejsou ještě uzavřeny
- **Závěry monitorovací akce RETROVIRUS:**
 - Navýšení objemu odpadů (až o 55-60%), nikoli tonáže, u producentů odpadů – používání jednorázových pomůcek
 - Ve spalovnách odpadů se do pecí dávkuje menší množství odpadů (ale o větším objemu), čímž se významně prodlužuje doba před konečným odstran. ZO

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

- **Závěry monitorovací akce RETROVIRUS (pokrač.):**
 - Některé spalovny odpadů zareagovaly na obtížnou situaci v souvislosti se zvýšenou produkcí zdrav. odpadů a omezily příjem odpadů z odvětví průmyslu
 - U většiny zařízení ke sběru odpadů odpady nezjištěny – odpady předávány k likvidaci „kratší cestou“, tj. od původce přímo do koncového zařízení
 - Při kontrolách nebylo prokázáno porušení ZoO v souvislosti s onemocněním Covid-19 (např. nevhodné zařazování odpadů pod jiná kat. č. odpadů, atd.)

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2020)

- Závěry monitorovací akce RETROVIRUS (pokrač.):

Nejčastější porušení:

- provozovatelé zařízení - porušení schválen. PŘ zařiz.
- původci odpadů (kontroly prováděny následně) – neohlášení přepravy nebezp. odp.

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

Mobilní zařiz. ke sběru odpadů:
- Nedostatečné nebo chybějící
označení shromažď. prostředků
(PE pytlů) + předání odpadů,
které do spalovny předány být
neměly

Opakování 😊 - štítek/označení:

NEBEZPEČNÝ ODPAD

HP 9 Infekční **HP6** Akutní toxicita **HP14** Ekotoxický

180103 Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce

Původce:

Datum a čas vzniku/uzavření:

Kontrolní činnost inspekce

- V kontrolovaných zdrav. zařízeních (obvykle) nebyla v posledních 3 letech zjišťována závažnější pochybení týkající se fyzického nakládání se zdravotnickým odpadem
- V posledních 3 letech pouze 1 případ závažnějšího nezákonného nakládání se zdravotnickým odpadem, a to v zařízení k nakládání se zdravotnickým odpadem (dekontaminační zařízení) – opakovaná porušení ze strany provozovatele

Aktuální situace v ČR se zdravot. odpady v souvislosti s nemocí COVID-19

Aktuální „špatná“ regionální situace ve vztahu k likvidaci zdravot. odpadů:

- **Jihomoravský kraj:**

- dosaženo kapacitních možností u spalovny NO „EKOTERMEX“ (Vyškov)
- neplánovaná odstávka části technologie, dočasné omezení příjmu odpadů na 1/2 (nyní 3 tuny odp./denně)
- situaci aktivně řeší krizový štáb Jihomoravského kraje
- plánuje přijetí opáření spočívající v umožnění likvidace „covidových“ odpadů dočasně ve spalovně SAKO v Brně - spalovna pro likvidaci odpadu kat. č. 18 01 03* pouze pleny a plenkové kalhotky a kat. č. 18 01 04

Aktuální situace v ČR se zdravot. odpady v souvislosti s nemocí COVID-19

- **Jihočeský kraj:**

- „problémové“ dekontaminační zařízení provozované v Dobřejovicích u Hosína
- provoz předmětného zařízení nadále v budoucnu vnímá ČIŽP jako nevhodný (zprovoznění technologie chlazení z důvodu opakované poruchovosti zařízení a především odpovídající návaznost termické likvidace dekontaminovaných odpadů – v Jihočeském kraji chybí spalovny odpadů)
- Dne 13. 12. proběhlo jednání mezi KÚ JČK a ČIŽP (případně dalšími partnery) o silně neuspokojivé a alarmující situaci na území JČK

Problematika zdravotnických odpadů v praxi aneb co „trápí“ ČIŽP

- Ze zařízení, která provádějí dekontaminační úpravu odpadů externě je nutné odklonit ročně cca 8 000 tun dekontaminovaných odpadů ze skládek do kapacit k termickému zpracování (avšak cementárny ani ZEVO – spalovny KO - tento odpad za běžného provozu obvykle nezpracovávají).
- Upuštění od třídění, která vydávají ORP pro zdravotnické odpady – likvidace odpadu kat. č. 18 01 04 pod kat. č. 20 03 01 (směsný KO) - v roce 2035 by mělo být skládkováno nejvýše 10% veškerého komunálního odpadu

Problematika zdravotnických odpadů v praxi aneb co „trápí“ ČIŽP

- Provoz mobilních zařízení ke sběru a výkupu odpadů pro zdravotnické odpady bez chladících jednotek – sběr odpadů probíhá delší časový úsek (např. celé dopoledne) od menších původců (doktorů) nebo dochází k převozu zdravot. odpadů přes celou ČR do smluvně zajištěného koncového zařízení
 - ❖ nebezpečí šíření infekčního agens, aj.
- Zařazování inkontinentních pomůcek pocházejících z domovech důchodců a z ústavů sociální péče (Ing. Matějů)

Děkuji za pozornost.